

Kongsberg o-lag

Saksbehandler, innvalgstelefon

Tonje Katrine Vaage, 32266629

Att. Bjørn Haavengen

Dispensasjon til gjennomføring av orienteringstrening i Ullebergåsen naturreservat

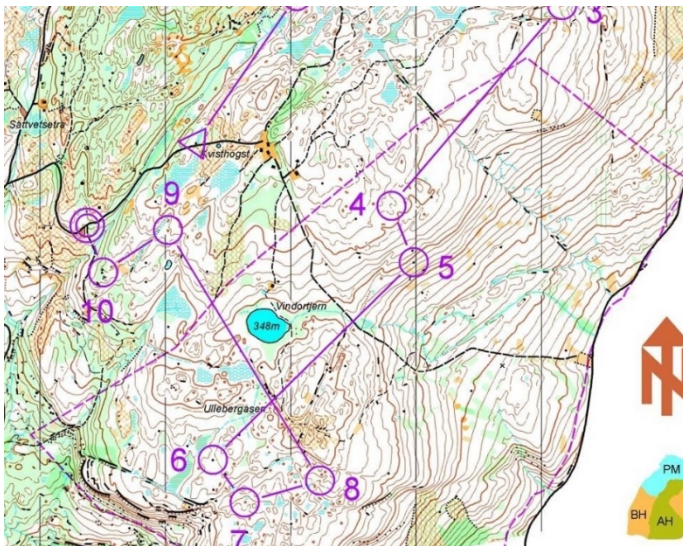
Kongsberg o-lag får dispensasjon til å arrangere orienteringstrening i deler av Ullebergåsen naturreservat den 12.08.2021. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i verneforskriften kapittel VI punkt 2. Det er stilt vilkår til vedtaket.

Bakgrunn for saken

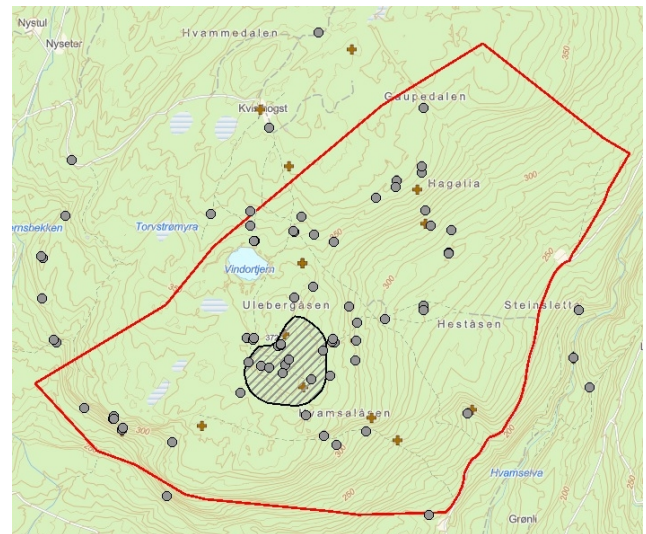
Vi viser til søknad mottatt 10.06.2021. Det er søkt om tillatelse til utplassering av poster i Ullebergåsen naturreservat i Kongsberg kommune.

Kongsberg o-lag arrangerer treninger i ulike skogsområder rundt Kongsberg to ganger per uke fra slutten av april og frem til storviltjakten starter 25.september. Treningene har vanligvis rundt 50 deltakere. O-laget planlegger å gjennomføre trening 12.08.2021 hvor noen av postene ligger innenfor Ullebergåsen naturreservat. Ønsket plassering av postene er vist i figur 1. Start og mål er lagt utenfor naturreservatet. Søker anslår at det maksimalt vil være 40 deltakere på treningen innenfor reservatet, ettersom antall deltakere normalt er lavere under avvikling av sommerferie.

Det oppgis i søknaden at postene skal plasseres slik at fuktige områder ikke blir berørt, samt at deltakere skal bli informert om at noen av postene ligger innenfor et naturreservat og at det her skal tas særlig hensyn. Videre opplyser søker om at orientering med selvvalgt trasé gjennom ukjent terreng skiller seg fra andre terrengløp med merket løype da en under orienteringsløp i størst mulig grad vil unngå våtmark ettersom dette reduserer hastigheten.

Figur 1: Ønsket plassering av orienteringsposter i forbindelse med treningsløp. Reservatgrensen er markert med stiplet linje.

Figur 2: Kart over Ullebergåsen naturreservat. Reservatgrensen er markert i rødt, og arter av forvaltningsinteresse er markert med punkter, skravur og kryss.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Ullebergåsen naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Ullebergåsen naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 24.04.1992. Formålet med verneområdet er å bevare et stort kalkfuruskogområde av internasjonal referanseverdi med blant annet spesielle sigevannspåvirkede vegetasjonsutforminger, samt å ivareta en artsrik og sårbar flora med en rekke sjeldne arter.

I henhold til verneforskriften kapittel IV punkt 1 er vegetasjonen, herunder døde busker og trær, fredet mot enhver skade og ødeleggelse med unntak av det som følger av tillatt ferdsel eller tiltak i medhold av punktene V-VIII. Videre er dyre- og fuglelivet, herunder reirplasser og hiområder, fredet mot skade og ødeleggelse, jf. verneforskriften kapittel IV punkt 2. Det er også forbudt med organisert idrettsutøvelse i reservatet, jf. verneforskriften kapittel IV punkt 5.

I henhold til verneforskriften kapittel VI kan Statsforvalteren gi tillatelse til nærmere bestemte formål, blant annet organisert idrettsutøvelse. Dette betyr ikke at dere har krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi tillatelse i dette tilfelle.

Det følger av naturmangfoldloven (nml.) § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

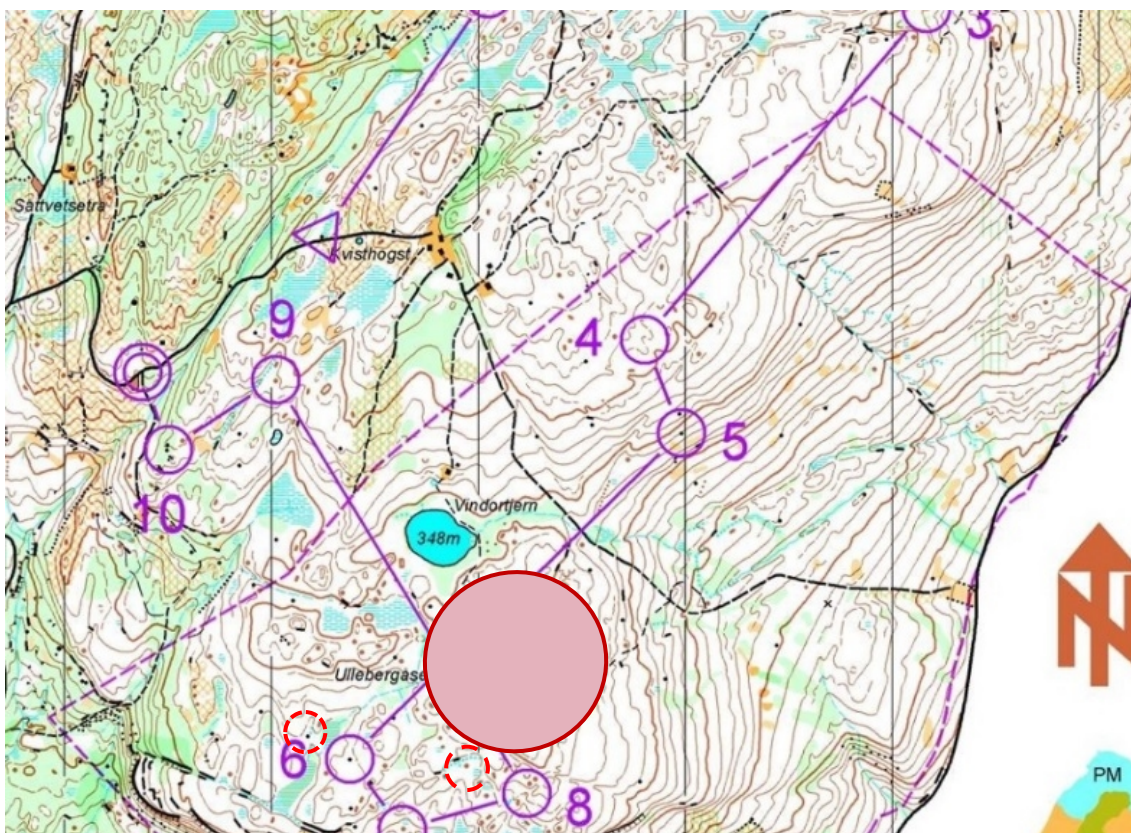
Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger, jf. nml. § 8. Statsforvalteren har kjennskap til reservatet gjennom arbeidet med

verneprosessen og forvaltningsplan, egne befaringer, samt kunnskap hentet fra de nasjonale databasene Artskart og Naturbase. Vi regner derfor kravet om et godt kunnskapsgrunnlag som oppfylt.

Største delen av berggrunnen i reservatet består av leirstein og leirskifer, men deler av reservatet består av kalkstein. Dette er næringsrike bergarter som gir grunnlag for kalkkrevende vegetasjon. I naturreservatet dominerer særlig frodig urte- og grasrik kalkfuruskog, med spesielt rike utforminger i østskråningene. I Artskart er det blant annet registrert en rekke rødlistede plantearter i nærheten av de planlagte orienteringspostene, deriblant de fredede orkidéene rød skogfrue (EN) og marisko (NT), samt solblom (VU) og bakkesøte (NT). Forekomster av rød skogfrue er blant annet markert med svart skravur i figur 2.

Det oppgis i søknaden at treningsløpet skal arrangeres sent på sommeren etter at orkidéene har blomstret og satt frø. Vi er likevel bekymret for at de naturlige trasévalgene mellom post 5 og 6, samt 8 og 9 vil kunne berøre sårbare forekomster av de fredede orkidéartene. For å sikre at disse lokalitetene i minst mulig grad blir påvirket av treningsløpet ber vi derfor om at post nr. 6 og post nr. 8 flyttes. Ved å plassere post 6 lenger nordvest vil den naturlige traséen mellom post 5 og post 6 flyttes nærmere Vindortjern. Et forslag til ny postplassering, samt området vi ønsker at deltakerne skal unngå i så stor grad som mulig er vist i figur 3. De nye postplasseringene er kun et forslag, og o-laget står fritt til å velge andre plasseringer som passer hensikten med treningen bedre, så fremt dette ikke berører området markert i rødt nevneverdig. Vi ber også om at deltakerne blir informert om at de skal unngå dette området så langt det lar seg gjøre, og at dersom de likevel skulle ende opp der må ta særlig hensyn til vegetasjonen.

Figur 3: Forslag til ny plassering av post 6 og 8 som berører det sårbare området i mindre grad. Forslaget til de nye postene er markert med rød stiplert linje, og det sårbare området med registrerte orkidéforekomster er markert med mørk rød heltrukken sirkel.

Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for vurderingen, jf. nml. § 10. Dette innebærer at virkningene av å arrangere orienteringstrening i naturreservatet skal vurderes i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. Området ligger et stykke utenfor bilvei og befolkningssentre, og det er dermed liten grad av bruk av reservatet til friluftsmål. De fleste gamle stiene/seterveiene er lite brukt, men det er flere «blindstier» til kjente orkidéforekomster i reservatet som holdes ved like. Det er også merket en rundløype i reservatet med parkering ved steinsletta. Den samlede belastningen i reservatet vurderes til å være liten. Den aktuelle orienteringstreningen er begrenset i antall deltakere og vil foregå i en kort tidsperiode. Deltakerne kan også selv velge trasé mellom postene. Etter vår vurdering vil derfor ikke den samlede belastningen øke nevneverdig. Det oppfordres likevel til å unngå særlig fuktige områder i reservatet for å begrense eventuell slitasje.

Statsforvalteren legger til grunn at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Føre-var-prinsippet, jf. nml. § 9, tillegges derfor liten vekt i denne saken. Prinsippet om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse anses ikke som relevant i denne saken.

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder tas i bruk, jf. nml. § 12. Tiltaket kan tillates dersom området med sårbare orkidéforekomster og særlig fuktige områder unngås i så stor grad som mulig. Videre forutsetter Statsforvalteren at alle postene innenfor naturreservatet blir fjernet etter at treningen er gjennomført. Det er også viktig at postene settes opp på en slik måte at de ikke gjør skade på naturmangfoldet. På denne bakgrunn vurderer vi at det kan gis tillatelse til å arrangere treningsløp med hjemmel i verneforskriften kapittel VI punkt 2, så fremt vilkårene som er stilt til vedtaket etterfølges.

Vedtak

Statsforvalteren gir Kongsberg o-lag ved Bjørn Haavengen dispensasjon til gjennomføring av treningsløp i Ullebergåsen naturreservat. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i verneforskriften kapittel VI punkt 2.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Postene skal utplasseres slik at området for sårbare plantearter og særlige fuktige områder ikke blir berørt. Området som skal unngås ved utplassering av poster og naturlige trasévalg mellom postene er markert i rødt i vedlagte kart.
- Postene skal bare være tilgjengelige 12.08.2021, og skal fjernes så snart treningen er gjennomført. Utplassering av postene skal ikke skade trær eller annen vegetasjon.
- Det skal maksimalt være 40 deltakere innenfor verneområdet i forbindelse med treningen.
- Deltakere skal få informasjon om at noen av postene ligger innenfor et naturreservat, og at det her skal tas særlig hensyn ved ferdsel. Deltakere skal også få informasjon om at ferdsel i området markert med rødt i vedlagt kart i utgangspunktet skal unngås.
- Kart over endelig utplassering av postene skal sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken: sfovp@statsforvalteren.no innen 05.08.2021.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Tonje Katrine Vaage
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Kart som viser området med sårbare orkidéarter som skal unngås - Ullebergåsen naturreservat